

- На меѓународните финансиски пазари преовладуваше растот на приносите на инструментите со фиксен принос, како и намалувањето на берзанските индекси на акции
- Состанок на ФЕД: зголемување на целното ниво на референтната каматна стапка за 50 б.п., во распон од 0,75 до 1%
- Состаноци за монетарната политика: Банката на Англија, централните банки на Австралија и на Норвешка

Во центарот на вниманието на пазарните учесници беше состанокот за монетарната политика на **ФЕД**. На состанокот, согласно со пазарните очекувања, ФЕД го зголеми целното ниво на референтната каматна стапка за 50 б.п., во распон од 0,75 до 1%, што претставува најзначително зголемување од 2000 година наваму. Претседателот на ФЕД изјави дека и на следните состаноци во јуни и јули, може да се очекува зголемување од истиот обем и дека не се разгледува можноста за зголемување од 75 б.п. Воедно, тој го претстави и планот за намалување на билансот на ФЕД со почеток на 1 јуни, при што во првите три месеци ќе се врши месечно намалување од 30 милијарди САД-долари на државните обврзници и од 17,5 милијарди САД-долари на хипотекарните обврзници¹, така што по три месеци редуцирањето ќе достигне 60 милијарди САД-долари за државните обврзници и 35 милијарди САД-долари за хипотекарните обврзници, на месечна основа.

Во текот на неделата се одржаа и состаноците за монетарната политика на Банката на Англија и централните банки на Австралија и на Норвешка. [Банката на Англија](#) ја зголеми референтната каматна стапка за 25 б.п. на нивото од 1%, при што сепак беа посочени ризиците од рецесија во услови на двоцифрена стапка на инфлација. На состанокот на Централната банка на [Австралија](#), беше донесена одлука за зголемување на референтната каматна стапка за 25 б.п. (над очекувањата од 15 б.п.), на нивото од 0,35%, во услови на значително зголемување на инфлацијата и доближување на економијата кон целосна вработеност. Централната банка на [Норвешка](#) ја задржа референтната каматна стапка на нивото од 0,75%, со оглед на тоа што стапката на инфлација во март беше пониска од предвидувањата. Сепак, носителите на монетарната политика наведоа дека е извесно зголемување на каматната стапка на состанокот во јуни, при очекувања за зголемување на инфлацијата.

Пазарните учесници ги разгледаа и ставовите за монетарната политика на претставниците на ЕЦБ. Членот на Советот на ЕЦБ, Роберт Холцман, којшто главно е поддржувач на порестриktivната монетарна политика, посочи дека на состанокот во јуни централната банка ќе ја разгледува можноста за зголемување на референтната каматна стапка, при што постојат реални изгледи за таква одлука. Слична беше и изјавата на членот на Советот на ЕЦБ, Оли Рен, според кого каматната стапка треба да се зголеми во јули, а наесен би излегла од негативната зона. И членката на Советот на ЕЦБ, Изабел Шнабел, изјави дека е време да се преземат чекори за да се стави инфлацијата под контрола и дека е можно зголемување на референтната каматна стапка во јули.

Во глобални рамки, макроекономските показатели беа во различна насока. Во *еврозоната*, продажбите на мало во март забележаа пад -0,4%, на месечна основа, како одраз на значително намалената куповна моќ на потрошувачите, при што најголемо намалување имаа е-продажбите (од -4,3%). Во истиот месец, стапката на невработеност и натаму се движи по надолна патека, при што се сведе од 6,9% на 6,8%, односно на историски најниското ниво. Водечкиот показател за економска доверба во еврозоната, ЕСИ, во април, се сведе од 106,7 на 105 поени, што претставува најниско ниво во последните 12 месеци, како одраз на воениот конфликт во Украина којшто сè уште трае. Индустриското производство во Германија, во март, имаше значителен месечен пад, од -3,9%, додека во Франција беше забележан понизок пад во споредба со претходниот месец, -0,5% наспроти -1,2%. Неповолните податоци во двете најголеми економии во еврозоната го отсликуваат ефектот од војната во Украина, којшто предизвика прекини во синџирите на снабдување и дополнителни ценовни притисоци, поради што производителите се соочуваат со намален пристап до сировини и зголемени трошоци на производство.

Во САД, индексот ИСМ за услужниот сектор, во април, се сведе од 58,3 на 57,1 поен, како последица на прекините во синџирите на снабдување и на намалената побарувачка. Истовремено, производниот индекс ИСМ имаше пад од 57,1 на 55,4 поени, што претставува најниско ниво од октомври 2020 година, во услови на забавено производство и недостиг на работници. На пазарот на труд, бројот на нововработени лица, во април, се задржа на нивото од претходниот месец (428.000), но беше над пазарните очекувања (380.000). Стапката на

¹ Достасаните хартии од вредност во тој обем нема да се реинвестираат.

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

НЕДЕЛЕН ПАЗАРЕН ПРЕГЛЕД 2 – 6 мај 2022 година

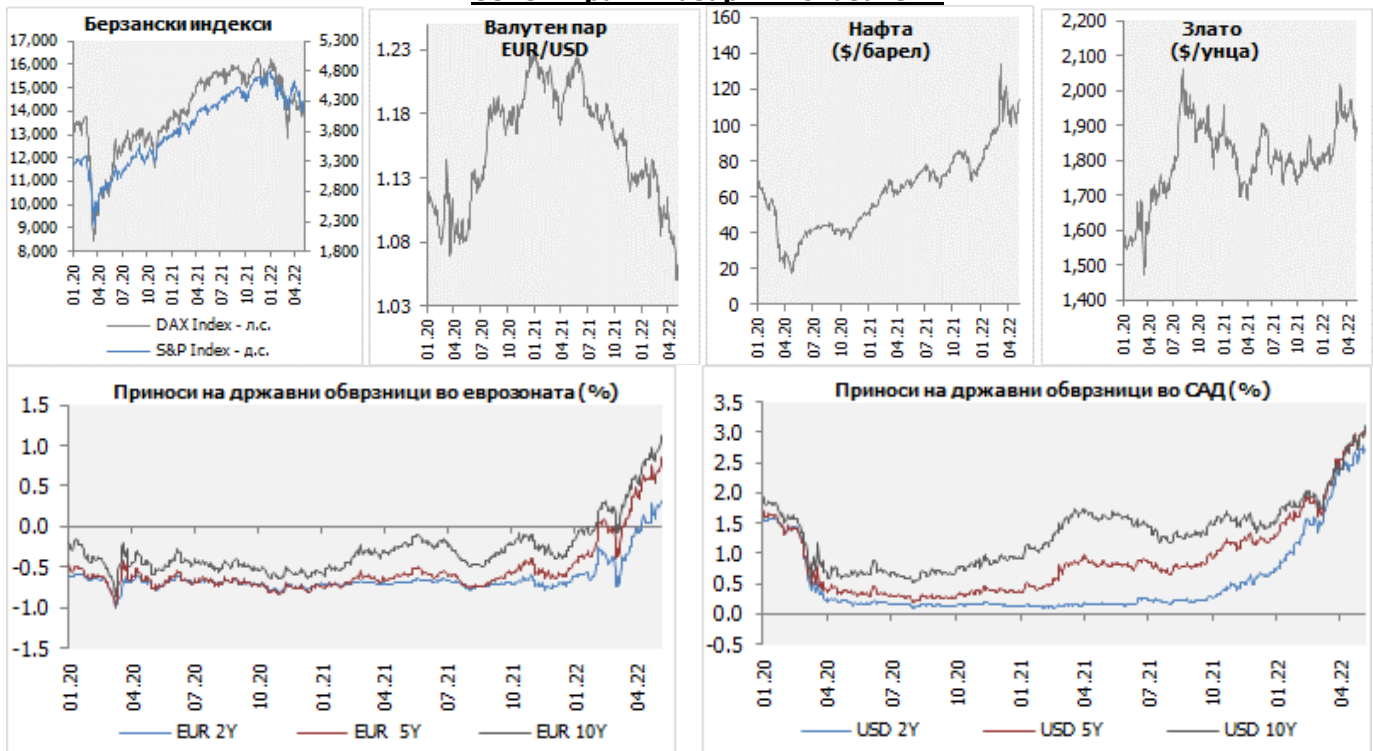
невработеност сè уште е 3,6%, и покрај очекувањата дека ќе се сведе на 3,5%, а растот на платите забави и од 0,5% се сведе на 0,3% на месечна основа. Барањата за социјална помош во неделата до 30 април умерено се зголемија, од 181.000 на 200.000. Пазарните аналитичари посочуваат дека објавените показатели упатуваат дека најголемата светска економија најверојатно ја достигнала состојбата на полна вработеност, поради што се очекува натамошно забавување на растот на нововработените лица, што е неизбежно во услови на ограничена понуда на работници.

Во *Кина*, официјалните показатели ПМИ се сведоа на најниските нивоа во последните две години и укажаа на драстичен пад на активноста во двата сектора, услужниот и производствениот. Имено, официјалниот индекс ПМИ за производствениот сектор, во април, се намали од 49,5 на 47,4 поени, што се должеше на затворените делови од земјата, во согласност со политиката за контрола и најбрзо спречување на заразувањето од вирусот ковид-19. Поизразен пад беше забележан кај официјалниот показател за услужниот сектор, од 48,4 на 41,9 поени, поради намалената лична потрошувачка во услови на ограничено движење на населението.

Позначајни пазарни движења

Приноситите на државните обврзници во САД и во еврозоната забележаа пораст, главно под влијание на засилените очекувања за побрзо нормализирање на монетарните политики од страна на најголемите централни банки². Притоа, поизразен раст имаа приноситите на средните и долгите рочности, така што кривите на принос се искосија. Индексите на берзите на акции од двете страни на Атлантикот се намалија, како одраз на загриженоста за економскиот раст, во услови на намалена поддршка од монетарните политики³. Очекувањата за агресивно зголемување на целното ниво на референтната каматна стапка на ФЕД доведоа до натамошно намалување на цената на златото, а валутниот пар евро/САД-долар остана на слично ниско ниво како претходната недела. Цената на нафтата забележа пораст, втора недела по ред, што се должеше на објавениот план на ЕУ за забрана на увоз на нафта и рафинирани горива од Русија до крајот на годината, како и на информацијата дека САД се подготвени да купуваат нафта за надолупување на стоконите резерви.

Селектирани пазарни показатели

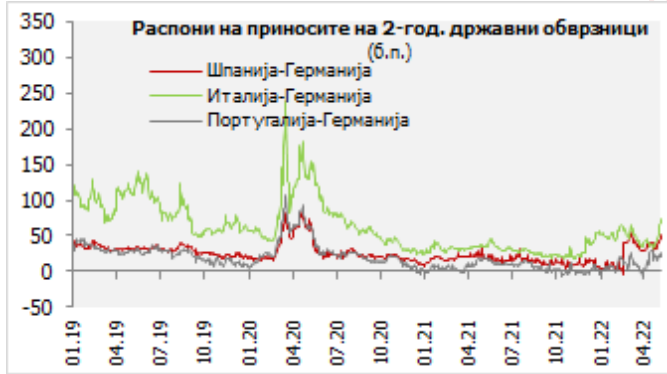
² Приноситите на 10-годишните државни обврзници во САД се искочија на ниво над 3% првпат од ноември 2018 година, а во еврозоната над 1% првпат од септември 2014 година наваму.

³ Индексите Дакс и СиП забележаа пад, петта недела по ред.

НАРОДНА БАНКА НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА

НЕДЕЛЕН ПАЗАРЕН ПРЕГЛЕД 2 – 6 мај 2022 година

	29.04.	06.05.	неделна промена
DAX индекс	14,098	13,674	-3.0%
S&P индекс	4,132	4,123	-0.2%
Euribor 3m (%)	-0.429	-0.426	0.3
USD Libor 3m (%)	1.3349	1.4019	6.7
Bund 10y (%)	0.94	1.13	19.4
UST 10y (%)	2.93	3.13	19.3
EUR/USD	1.0545	1.0551	0.1%
Злато (\$/Oz)	1,915	1,884	-1.6%
Нафта (Brent, \$/barrel)	106.6	114.1	7.1%

Приноси во еврозоната

	EUR 6M	EUR 2Y	EUR 5Y	EUR 10Y
31.12.2021	-0.73	-0.62	-0.45	-0.18
29.04.2022	-0.54	0.26	0.68	0.94
06.05.2022	-0.54	0.32	0.85	1.13
неделна промена (б.п.)	-0.3	5.9	17.4	19.4
збирна промена од почетокот на годината (б.п.)	19.0	94.0	130.4	130.9

Приноси во САД

	USD 6M	USD 2Y	USD 5Y	USD 10Y
31.12.2021	0.18	0.73	1.26	1.51
29.04.2022	1.40	2.71	2.95	2.93
06.05.2022	1.31	2.73	3.08	3.13
неделна промена (б.п.)	-8.5	1.6	12.2	19.3
збирна промена од почетокот на годината (б.п.)	113.4	199.9	181.4	161.6